

VALMENNUKSEN OHJE YRITYSYHTEISTYÖHÖN

PAJALTA DUUNIIN HANKE 1.1.2014 – 31.10.2014
Kehittäjä Harri Lankinen

SISÄLTÖ

JOHDANTO

JOENSUUN NUORISOVERSTAS RY

MILLOIN NUORI ON VALMIS MENEMÄÄN ETEENPÄIN

YRITYSKONTAKTIEN LUOMINEN

OHJATUN TYÖKOKEILUN MAHDOLLISUUS YRITYKSILLE

OHJEISTAMINEN YRITYKSILLE NUORESTA TYÖNTEKIJÄSTÄ

KONFLIKTITILANTEET TYÖELÄMÄSSÄ

POSITIIVINEN PALAUTE

TUOTANTOYHTEISTYÖ

LIITTEET

LÄHTEET

Johdanto

Joensuun Nuorisoverstaan henkilöstö on jo vuoden 2011 lopulla nostanut yhdeksi tavoitteekseen yritysyhteistyön kehittämisen, perimmäisenä tavoitteenaan nuorten työelämäosallisuuden lisääminen. Tällä ohjeistuksella pyritään siihen, että jatkossa valmentajilla on käytössään ohje ja sopimuspohjat, joiden avulla edistetään yritysyhteistyötä osaksi Nuorisoverstaan valmennuskonaisuutta. Ohjeistus kertoo Nuorisoverstaasta, hyvistä käytänteistä sekä yrityskontaktien luomisesta valmentajien näkökulmasta, nuoret ja yritysmaailma huomioiden. Ohjeistuksen tarkoitus on myös toimia apuna konfliktitilanteiden selvittämisessä nuoren ja työelämän välissä.

Joensuun Nuorisoverstas ry

Joensuun Nuorisoverstas ry on perustettu vuonna 1995. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää nuorten elämänhallinnan valmiuksia ja arjentaitoja sekä tukea siirtymistä koulutukseen ja työelämään.

Nuorisoverstas ry:n toimintasuunnitelmassa kuvataan seutukunnallista nuorten työpajatoimintaa. Nuorten työpajatoiminnasta säädetään Nuorisolaissa (7§) ja toiminta asemoituu nuoren elämänsäntä koulutuspolkujen ja työelämän välimaastoon ja kulttuuriseen nuoruuteen. Nuorten työpajatoiminta voidaan sisällöltään, tavoitteiltaan ja menetelmiltään jäsentää nuorisososiaalityön ja sosiaalipedagogiikan viitekehyksistä. Nuorten työpajatoiminnalla tuetaan nuoren elämänhallinnan taitoja, sosiaalista vahvistumista ja omatahtista yhteisöllistä kasvua sekä tekemällä oppimista. Toiminta tarjoaa nuorelle mahdollisuuden tutustua työelämään työtä tekemällä. Nuorta autetaan löytämään omat vahvuutensa, tekemään realistinen suunnitelma tulevaisuudestaan sekä tuetaan hänen kasvuaan yksilönä ja työpajayhteisön jäsenenä. Seudullista työpajatoimintaa toteutetaan yhdessä sopimuskuntien kanssa, kumppanuuteen perustuen. Toiminnan rahoitus koostuu valtionavustuksesta nuorten työpajatoimintaan, kuntien avustuksesta ja myyntituloista koostuvasta omarahoitusosuudesta. Sopimuskuntia ovat Joensuu ja Outokummun

kaupungit sekä Kontiolahden ja Liperin kunnat. Työpajajaksoja voidaan tarjota myös muille kunnille, jolloin toiminnan rahoituksesta neuvotellaan yksilöllisesti nuoren asuinkunnan kanssa.

Milloin nuori on valmis etenemään Nuorisoverstaalta

- Valmennusjakso
- PD – toiminta jakson aikana
- Nuoren vastuuttaminen työelämään
- Valmentajan rooli nuoren työelämään siirtymisessä

Nuoren valmennusjakso Nuorisoverstaalla kestää keskimäärin neljä kuukautta. Jaksojen pituudet ovat yksilöllisiä ja vaihtelevat yhdestä kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Valmennusjakson aikana nuoren kehittymistä seurataan ja tuetaan yksilö ja työvalmennuksessa eri menetelmin. Nuori siirtyy työelämässä eteenpäin, kun hänellä on valmiudet siihen.

Yritysyhteistyö (Pajalta Duuniin toiminta, jatkossa PD toiminta) ja mahdollinen opiskelu on Nuorisoverstaalla valmentajalla mielessä jo nuoren saavuttua toimintaan ensimmäistä kertaa. Valmentaja pohtii nuoren valmentautumisjakson nuoren poluttamista Nuorisoverstaalla palvelujen piiristä, työelämän suuntaan ja PD toiminta on menetelmänä alusta saakka.

Valmentaja arvioi yhdessä nuoren kanssa työelämään siirtymistä esimerkiksi työkokeiluna tai suoraan työsuhteeseen. Nuoren perehdyttäminen työelämään esimerkiksi palkoista keskusteleminen voi motivoida ja innostaa nuorta. Työelämän sääntöjen ja säädösten läpikäyminen antaa tietoisuutta nuoren vastuista. Valmentajan on kuitenkin muistettava havainnoida onko nuori motivoitunut ja työelämään orientoitunut, ja tuntee nuori työelämän säännöt. Ottaako nuori vastuuta toiminnastaan sekä pyrkii hän itse itselleen asettamiinsa tavoitteisiin. Nuoren oma tahtomilla mennä eteenpäin on paras merkki nuoren kypsyydestä siirtyä työelämään tai koulutukseen.

Nivelvaiheessa eli nuoren siirryessä Nuorisoverstaalla valmennuksesta työelämän puolelle yritykseen työkokeiluun tai työhön, tukee valmentaja siirtymisprosessissa niin nuorta kuin yritystä.

Valmentaja toimii aktiivisesti yrityksen yhteyshenkilönä mahdollisissa kysymyksissä koskien työkokeilua.

Yrityskontaktien luominen

- **Tarvekartoitus**
- **Yhteyden ottaminen yrityksiin**
- **Dokumentointi kontakteista**
- **Hyvät käytänteet**

Yrityskontaktien ja kumppanuuksien luominen vaatii pitkäjänteistä työtä. Ennen yritykseen yhteyden ottoa tulee kartoittaa yrityksen tarve / kyky ottaa nuorisoverstaan nuoria työhön tai työkokeiluun. TE – palveluista voi saada tietoa, onko yrityksessä esimerkiksi lomautettu tai irtisanottu työntekijöitä viimeisen yhdeksän kuukauden aikana. Tällä tavoin toimimalla voi välttää turhan kontaktin ottamisen. Valmentaja ottaa yhteyttä puhelimitse yrityksen rekrytoinnista vastaavaan henkilöön. Valmentajan tulee tutustua yrityksen toimintaan ennen yhteydenottoa, jotta kykenisi ehdottamaan yritykselle omia aloitteita yhteistyön laadusta. Yhteydenotto yritykseen vaatii valmistautumista sekä tilannetajua. Huomiota tulee kiinnittää kuuntelemiseen ja puhumiseen silloin, kun siihen annetaan mahdollisuus. Kontaktin luominen muilla keinoilla, esimerkiksi sähköpostitse on yksi tapa, mutta ei useinkaan saavuta toivottua tulosta. Yhteydenotossa on tärkeää sopia henkilökohtaisesta tapaamisesta, jotta asioista voidaan sopia konkreettisesti. Yhteydenotot ja keskustelujen sisältö yrityksiin tulee dokumentoida muistiin (lomake liitteenä). Dokumentoinnilla varmistamme tiedon jakamisen Nuorisoverstaan sisällä, sekä muistamme mitä yrityksen kanssa on sovittu. Yritys kontaktien ja kumppanuuksien luomisessa on myös hyvä muistaa, että esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan kiinnostaessa nuorta mietimme työympäristöksi matalan kynnyksen työpaikkoja ja yrityksiä, joihin ei tarvita välttämättä alan koulutusta. Valmentaja etsii yrityksiä, jotka ovat Nuorisoverstaan nuorten profiiliin sopivia.

Hyviä kontaktien luomispaikkoja ovat eri järjestäjien messu / yhteisötapahtumat esimerkiksi Pohjois – Karjalan Koulutus kuntayhtymän järjestämät joka vuotiset REKRY - messut yrityksille, yhdistyksille ja opiskelijoille. Valmentajien ja nuorten jalkautuminen tapahtumiin on ensiarvoisen tärkeää, koska tällaisissa tapahtumissa kontaktit saavat ”kasvot”.

Ohjatun työkokeilun mahdollisuus yrityksille

- **Mahdollisuus yrityksille**
- **Nuorisoverstaan ”lisäarvo” työkokeilussa**
- **Toteutus**
- **Lait**

Työkokeilu antaa yritykselle mahdollisuuden esitellä omaa alaansa nuorelle ammatinvalinnan tueksi. Työkokeilu on yritykselle maksutonta ja työkokeilijan vakuutukset tulevat TE – palvelujen kautta. Työkokeilu on hyvä vaihtoehto, jos yritys haluaa markkinoida omaa toimialaansa tai etsii omaan toimintaan sopivalla aikataululla sopivia työntekijöitä oppimaan yrityksen toimintakulttuuria.

Nuorisoverstaan valmentaja ohjeistaa yritystä ja työkokeilijaa sopimusasioissa sekä perehdyttää työkokeilun säännöksissä. Valmentaja tuo tietoon nuoren palkkaamisen mahdollistavista tukimuodoista (esimerkiksi TE - palveluiden sanssi-kortti), sekä opastaa oppisopimusasioissa. Valmentaja toimii työkokeilijan tukena ja pitää yllä kontaktia yritykseen. Nuorisoverstaan valmentaja arvioi yhdessä työnantajan ja työkokeilijan kanssa työkokeilujakson edistymistä ja tavoitteiden saavuttamista ja osallistuu raportointiin, sekä jatkosuunnitelmien tekemiseen.

Nuorisoverstas tarjoaa Joensuun seudun yrityksille nuoria työkokeilijoita ja työntekijöitä. Työkokeiluun voi osallistua nuori, jolla ei ole ammatillista tutkintoa tai nuori, joka harkitsee alan vaihtoa. Työkokeilun tarkoitus on löytää nuorelle sopiva alavaihtoehto. Nuori voi selvittää työkokeilussa, kiinnostaako ala tai ammatti häntä. Tavoitteena on, että hän työkokeilun jälkeen hakee

ammattilliseen- tai oppisopimuskoulutukseen, vaihtoehtona on myös työllistyminen. Työkokeilusopimus TEM682 täytyy palauttaa viimeistään viikkoa ennen työkokeilun aloittamista TE - palveluille. Mainitse lomakkeen lisätiedot kohtaan "Nuorisoverstaan valmennus".

Laki julkisesta työvoima ja yrityspalvelusta § 4

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120916>

Yrityksen ohjeistaminen nuoresta työntekijästä

- **Työnantajan perehdytys**
- **Kenen vastuu perehdytyksessä**

Yrityksen ja yrityksessä vastuussa olevan työpaikkaohjaajan perehdyttäminen sosiaaliseen työllistämiseen on tärkeää. Yritysten toiveet nuoren työkokeilijan tai työntekijän osaamisesta vaihtelevat. Yrityksillä on myös erilaisia odotuksia nuoren ominaisuuksista ja kyvyistä tehdä työtä. Ohjeistamisessa käydään läpi aiemmin tässä ohjeessa mainitut asiat, ja nuoren työkykyisyyteen liittyvät asiat (nuoren suostumuksella). Molemminpuolinen rehellisyys ja avoimuus työllistämisprosessissa tuottavat parhaan tuloksen. Ohjeistamisen vastuu on Nuorisoverstaan yksilö ja työvalmentajilla. Yrityksessä tulisi olla nimetty työpaikkaohjaaja, jonka kanssa nuori ja valmentaja käyvät sopimassa kolmikantaisesti työkokeilu-/valmennusprosessista (sopimus liitteenä).

Työkokeilun kautta yritys voi löytää itselleen tulevaisuuden työntekijän.

Konfliktitilanteet työelämässä

- **Suunnitelmallinen työskentely**
- **Nopea reagointi konfliktitilanteissa**
- **Ohjeita konfliktitilanteisiin**

Nuori ja valmentaja ovat yhdessä suunnitelleet etukäteen mahdolliset työ tai työkokeilupaikat nuoren mielenkiinnon ja osaamisen mukaan. Ennalta suunnittelemalla pyritään ehkäisemään konfliktitilanteita nuoren ja yrityksen välillä. Ennakoinnista ja valmisteluista huolimatta konflikteja syntyy. Konfliktitilanteiden loppuunvieminen on erityisen tärkeää, jotta nuorelle ei jää huonoa kokemusta ja ettei yritys saa huonoa kuvaa nuorista ja Nuorisoverstaasta.

Työpaikkaohjaajan kanssa tulee sopia, että ongelmatilanteissa otetaan välittömästi yhteyttä Nuorisoverstaan valmentajaan. Konflikti tilanteessa varhainen puuttuminen on ensiarvoisen tärkeää. Asian käsitteleminen nuoren ja työnantajan kesken avoimesti, suoraan ja reilusti saavuttaa usein hyvän tuloksen. Konfliktitilanteessa mukana olleiden henkilöiden on tärkeää olla itse selvittämässä tilannetta henkilökohtaisesti. Nuorisoverstaan valmentaja toimii neutraalina selvittäjänä tilanteessa. Valmentaja keskustelee molempien osapuolten kesken ja pyytää kertomaan omin sanoin mitä on tapahtunut heidän näkökulmastaan. Tämän jälkeen kannattaa ehdottaa yhteistä keskustelua, jossa konflikti voitaisiin sovittaa. Erimielisyydet ovat luonnollisia asioita työelämässä, mutta erimielisyyksistä tulisi päästä aina yhteisymmärrykseen osapuolten kesken.

Mikäli konfliktitilannetta ei ole saatu edellä mainittujen ohjeiden ja toimintojen perusteella ratkaistua, voidaan miettiä ulkopuolisen avun hakemista. Ulkopuolista neutraalia apua saa esimerkiksi työsuojeluhallinnosta sekä ammattiliitoilta. Tämänkaltaiset riitatilanteet ovat äärimmäisen harvinaisia ja usein miten tilanteet ratkaistaan asianomaisten kesken työpaikalla työpaikkojen omia luottamus ja työsuojeluhenkilöitä käyttäen. Valmentaja ja nuori käyvät purkukeskustelun konfliktitilanteesta työpaikan ulkopuolella. Purkukeskustelussa voidaan käyttää ns. hampurilaismallia, jossa käydään ensin hyvät asiat, rakentava palaute ja tilanteen läpikäyminen ja päätetään keskustelu positiiviseen palautteeseen.

Positiivinen palaute nuorelle

- **Mitä paluttelella saavutetaan**
- **Malli onnistuneesta palautteesta**

Positiivisen palautteen antaminen nuorelle kantaa pitkälle. Nuori muistaa vilpittömän ja spontaanin palautteen, ja ei ehkä unohda sitä koskaan. Hyvä ja rakentava palaute suuntaa nuoren toimintaa. Hyvillä ja positiivisilla kokemuksilla on taipumus tuottaa lisää hyviä ja positiivisia kokemuksia. Nuoren kokemus itsestään osaavana ja pystyvänä kasvattaa hänen itsetuntoaan. Luottamus itseensä ja toisiin ihmisiin lisää rohkeutta ottaa kantaa, ehdottaa ja kantaa vastuuta tekemisistään. Työpajatoiminnan tarkoituksena on auttaa nuorta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja osaamistaan. Valmentajat voivat myös antaa yrityksille / työnantajille positiivista ja rakentavaa palautetta onnistuneista prosesseista.

Tuotantoyhteistyö

- **Yhteistyön monimuotoisuus ja tavoite**
- **Nuorisoverstaan markkinointi**
- **Hyviä käytänteitä yhteistyön rakentamiseen**

Yhteistyö Nuorisoverstaan ja yritysten kanssa voi olla monimuotoista. Yhteistyöllä kuitenkin pyritään aina edistämään nuorten työllistymistä sekä lisäämään työelämäkokemuksia ja kehittämään

valmiuksia työelämässä. Nuorisoverstaan tilat ja laitteet etenkin Taitoverstaalla mahdollistavat monenlaista tekemistä. Yhteistyö voi olla hyväntekeväisyyttä tai pohjautua jopa strategiseen kumppanuuteen. Tällöin molemmat osapuolet voivat tarjota toisilleen niin asiantuntija-apua kuin tekijäresurssejakin.

Henkilöstö markkinoi ja neuvottelee tuotantoyhteistyöstä tilaisuuden tullen. Mahdollisuuksia tunnistetaan aktiivisesti sekä mahdolliset sopimukset ja tarjoukset tuotantoyhteistyöstä tehdään kohtuullisessa ajassa (2 – 4 viikkoa). Hyvä käytäntö on myös sopia aikataulusta, oli kysymyksessä yhteydenotto, tarjous tai tuotanto. Mikäli tilanteessa on epäselvyyttä asian tai sisällön osalta, otetaan yhteyttä tilaajaan viipymättä (1 – 2 päivää).

Tuotantoyhteistyössä voi tulla vastaan myös reklamaatiotilanteet. Reklamaation sattuessa täytyy henkilökunnan viipymättä selvittää mitä ja miksi jotakin on mennyt pieleen. Esimerkiksi tuotantoprosessin tutkiminen vaihe vaiheelta voi selvittää tai ehkäistä reklamaation ja parantaa prosessia.

Tuotantoyhteistyöllä saavutetaan henkilöstön ja nuorten sitoutumista sekä sen avulla voi hyvin kehittää toimintaa. Sivutuotteena tulee Nuorisoverstaan "brändin" markkinointi ja tunnetuksi tuleminen. Kumppanuuksista on hyötyä paikallistuntemuksessa ja se auttaa nuoria työllistymisessä sekä verkostoitumisessa ja tuo oikeaa työtä työpajalle.

Oikein tehtynä PD – toiminta tuottaa hyvää tulosta. Nuoret saavat työkokemusta ja jopa työllistyvät oikeisiin töihin. Yhdistyksen työvalmennustoiminta johtaa oikeaan työelämän suuntaan.

Dokumentointilomake yrityskontaktista (MALLI)

Yritys, vastaanottavat henkilöt
Yritys x oy
Kontakti
Kuinka kontakti syntyi
Aika ja osallistujat (yritysvierailu)
Kuvaus vierailusta
+ Nuorisoverstaan näkökulmasta
- - -
- Nuorisoverstaan näkökulmasta
- - -

KUMPPANUUSSOPIMUS (MALLI)

SOPIMUKSEN KOHDE

Yritys X ja Joensuun Nuorisoverstas ry:n välisellä yhteistyöllä pyritään lisäämään nuorten työllistymistä ja ammatillista osaamista sekä koulutusta.

SOPIMUKSEN SISÄLTÖ

Tällä sopimuksella Yritys X ja Joensuun Nuorisoverstas ry sitoutuvat toimimaan yhteistyössä nuorten työllistymisen, sekä työelämäkokemusten ja – valmiuksien lisäämiseksi.

Yhteistyö voi koskea myös palveluja sekä pienimuotoista tuotantoa, niin yrityksessä kuin työpajoilla tapahtuvaa tuotantoa tuotantoyhteistyön kehittämiseksi.

SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKA JA PÄÄTTÄMINEN

Sopimus astuu voimaan 00.00.2014 ja on voimassa toistaiseksi.
Molemmilla osapuolilla on oikeus perustellusta syystä irtisanoa tämä sopimus.

Tässä sopimuksessa sovitut asiat ovat luottamuksellisia ja sopimusosapuolet sitoutuvat siihen että eivät käytä hyväkseen eivätkä ilmaise sivullisille mitä ovat saaneet tietoonsa toiminnassa liiketoiminnasta, ammattisalaisuuksista ja henkilökohtaisista tiedoista.

Tämä sopimus on laadittu hyvässä yhteistyöhengessä tarkoituksena tukea nuorten työelämäosallisuutta ja työkokelujakson onnistumista.

SOPIMUS OSAPUOLET

Yritys X

Joensuun Nuorisoverstas ry

Sopimus yhteistyöstä työkokeilun ajan (MALLI)

Tällä sopimuksella sovitaan yrityksen / työnantajan, Joensuun Nuorisoverstas ry:n ja työkokeilijan välillä yhteistyökäytännöistä työkokeilun aikana. Sopimus sisältää yrityksen / työnantajan, yhdistyksen ja työkokeilijan roolit ja velvollisuudet, ohjatun työkokeilun aikana.

1. Joensuun Nuorisoverstas ry:n edustaja auttaa yritystä / työnantajaa ja työkokeilijaa sopimusasioissa, perehdyttää työkokeilun säännöksiin ja mahdolliseen sanssi- kortti sekä oppisopimus asioihin, toimii työkokeilijan arjenhallinnan tukena ja hoitaa suhteita yrityksiin. Nuorisoverstaan edustaja arvioi yhdessä yrityksen / työnantajan ja työkokeilijan kanssa työkokeilujakson edistymistä ja tavoitteiden saavuttamista ja osallistuu jatkosuunnitelmiin tekemiseen.
2. Yritys / työnantaja solmii työkokeilusopimuksen työkokeilijan ja TE-palveluiden kanssa. Yritys / työnantaja sitoutuu perehdyttämään ja opastamaan työtehtävissä työkokeilun ajan. Lisäksi yritys / työnantaja suostuu ilmoittamaan viipymättä myös Nuorisoverstaan edustajalle mahdollisista sairaus / muista poissaoloista ja osallistuu sovitusti työkokeilun arviointiin sekä seurantaan yhdessä verstaan valmentajan kanssa.
3. Työkokeilija suostuu tällä sopimuksella yhteistyöhön sekä siihen liittyvien tietojen vaihtamiseen, arviointiin ja ohjaukseen yrityksen, verstaan ja TE-palvelujen kesken. Työkokeilijan tulee viipymättä ilmoittaa yritykseen / työnantajalle mahdollisista poissaoloista ja muista työkokeiluun vaikuttavista asioista. Työkokeilija sitoutuu tekemään realistisen, toteutettavissa olevan jatkosuunnitelman yhdessä valmentajan kanssa.

Tässä sopimuksessa sovitut asiat ovat luottamuksellisia ja sopimusosapuolet sitoutuvat siihen että eivät käytä hyväkseen eivätkä ilmaise sivullisille mitä ovat saaneet tietoonsa toiminnassa liiketoiminnasta, ammattisalaisuuksista ja henkilökohtaisista tiedoista.

Tämä sopimus on laadittu hyvässä yhteistyöhengessä tarkoituksena tukea nuoren työelämäosallisuutta ja työkokeilujakson onnistumista.

Yritys / Työnantaja

Nuorisoverstas ry

Työkokeilija

Lähteet:

- Nuorisoverstas ry: Toimintakertomus
- TPY Seinätön työpaja